

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2 Vtrum si est aliquid creatum, sit operatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

Vtrum beatitudo sit operatio.

* 1. dist. 1. q. 1.
art. 1. Et 3. di.
34. q. 1. art. 5.
cor. Et 4. di.
49. q. 1. art. 2.
q. 1. & q. 4. art.
2. Et quod 1. s.
Et 1. q. 1. art. 1.
Et 9. Metaph.
1. c. 9. fi.
† Prosa 2. cir
ca prin.

AD SECUNDVM sic proceditur. Videtur, qd beati-
tudo non sit operatio. Dicit enim Apost. Ro.
6. Habetis fructum uestrum in sanctificationem, si-
nem verò uitam æternam: sed uita nō est operatio,
sed est ipsum esse uiuentium. ergo vltimus finis, qui
est beatitudo, non est operatio.

¶ 2 Præt. Boetius dicit in 3. de consol. † quod beati-
tudo est status omnium bonorū aggregatione perfec-
tus: sed status non nominat operationem. ergo
beatitudo non est operatio.

¶ 3 Præt. Beatitudo significat aliquid in bono exis-
tens cū sit vltima perfectio hominis: sed operatio
non significat vt aliquid existens in operante, sed ma-
gis vt ab ipso procedens. ergo beatitudo non est o-
peratio.

¶ 4 Præt. Beatitudo permanet in beato: operatio au-
tem non permanet, sed transit. ergo beatitudo non
est operatio.

¶ 5 Præt. Vnius hominis est vna beatitudo: ope-
rationes autem sunt multæ. ergo beatitudo non est o-
peratio.

¶ 6 Præt. Beatitudo inest beato absq; interruptione:
sed operatio humana frequenter interruptitur, pu-
ta somno, vel aliqua alia occupatione, vel quiete. er-
go beatitudo non est operatio.

* ap. 7. post
med. 10. 5.

SED CONTRA est, quod philosophus dicit in pri-
mo Ethic. * quod felicitas est operatio secundum vir-
tutem perfectam.

de doc.
cap.
& 21.
c. 7. in
om. 3.

RESPOND. Dicendum, qd secundum quod beati-
tudo hominis est aliquid creatum in ipso existens, ne-
cesse est dicere, qd beatitudo hominis sit operatio. Est
n. beatitudo vltima hominis perfectio. vnum quod-
que autem in tantum perfectum est, in quantum est
actu, nam potentia sine actu imperfecta est. oportet er-
go beatitudinem in vltimo actu hominis consistere.
Manifestum est autem, qd operatio est vltimus actus
operantis: vnde & actus secundus a philosopho no-
minatur in 2. de anima. * Nam habens formam, pot
esse in potentia operans: sicut sciens, est in potentia
considerans. Et inde est qd in alijs rebus, res unaqua-
que dicitur esse propter suam operationem, ut dicitur
in 2. de celo. † necesse est ergo beatitudinem ho-
minis operationem esse.

† in 2. ad illi-
do 1. & 6. 10.
m. 1.

† in 1. 70. 2.
D. 1. 70.

* 1. art. 5.

AD PRIMUM ergo dicendum, qd uita dicitur du-
pliciter. Vno modo, ipsum esse uiuentis, & sic beati-
tudo non est vita. * Ostensum est n. qd esse vnius ho-
minis qualecunq; sit, non est hominis beatitudo: so-
lius enim Dei beatitudo est suum esse. Alio modo di-
citur vita, ipsa operatio uiuentis, sicut quam principiu
vite in actum reducit: & sic nominamus vitā acti-
uam, vel contemplatiuam, vel voluptuosam: & hoc
modo vita æterna dicitur vltimus finis. quod patet
per hoc quod dicitur Ioan. 17. Hæc est vita æterna,
ut cognoscant te Deum verum & vnum.

* loco in arg.
dico.

AD SECUNDVM dicendum, qd Boet. * diffini-
do beatitudinem, considerauit ipsam communem
beatitudinis rationem. Est n. cōis beatitudinis ratio, qd
sit bonum commune perfectum, & hoc significauit
cū dixit, Quod est status omnium bonorum aggrega-
tione perfectus, per quod nihil aliud significatur,
nisi, qd beatus est in statu boni perfecti. Sed Arist. * ex-
pressit ipsam essentiam beatitudinis, ostendens per
quid homo sit in huiusmodi statu: quia per operatio-
nem quandam. & ideo in 1. Ethic. * ipse etiam ostendit,
quod beatitudo est bonum perfectum.

* loco in arg.
dico.

* 1. 70. 2. 5.

AD TERTIVM dicendum, quod sicut dicitur in 9.
Metaph. * duplex est actio, una quæ procedit ab ope-
rante in exteriorem materiam, sicut vrere & secare.
& talis operatio non potest esse beatitudo: nam talis
operatio nō est actio, & perfectio agentis, sed magis
patiētis, vt ibidem dicitur. * Alia est actio manens in
ipso agēte, vt sentire, intelligere, & velle: & huiusmo-
di actio est perfectio & actus agentis. & talis operatio
potest esse beatitudo.

* 1. c. 16. 8. g.

Eod. re. 16.

AD QUARTVM dicendum, qd cū beatitudo dicat
quandam vltimam perfectionem, sicut quod diuerse
res beatitudinis capaces, ad diuersos gradus perfe-
ctionis pertingere possunt, secundum hoc necesse est
quod diuersimode beatitudo dicatur. Nam in Deo
est beatitudo per essentiam, quia ipsum esse eius, est
operatio eius: quia non fruitor alio, sed seipso. In An-
gelis aut, beatitudo est vltima perfectio secundum ali-
quam operationem, qua cōiunguntur bono increa-
to: & hæc operatio est in eis vnica & sempiterna. In
hominibus autem secundum statum presentis vi-
tæ, est vltima perfectio secundum operationem, qua ho-
mo coniungitur Deo. Sed hæc operatio nec cōtinua
potest esse, & per consequens nec vnica est: quia ope-
ratio interscissione multiplicatur, & propter hoc in
statu presentis vitæ, perfecta beatitudo ab homine
haberi non pot. vnde Philosophus in 1. Ethic. * ponēs
beatitudinem hominis in hac vita, dicit eam imper-
fectam, post multa concludens. Beatos aut dicitur
ut homines: sed promittitur nobis a Deo beatitudo
perfecta, quando erimus sicut angeli in celo, sicut
dicitur Matth. 22. Quantum ergo ad illam beatitudi-
nem perfectam cessat obiectio: quia vna, & cōtinua, &
sempiterna operatione in illo beatitudinis statu mēs
hominis Deo coniungitur: sed in presenti uita quan-
tum deficiamus ab vnitare & cōtinuitate talis ope-
rationis, tantum deficiamus a beatitudinis perfectione.
Est tñ aliqua participatio beatitudinis: & quanto ope-
ratio potest esse magis cōtinua & vna, tanto plus ha-
bet rationem beatitudinis. & ideo in actiua vita, que
circa multa occupatur, est minus de rōne beatitudi-
nis, quam in vita contemplatiua, quæ versatur circa
vnum. i. circa ueritatis contemplationem. et si aliqui
homo actu nō operetur hmoi operationem: tñ quia
in promptu habet eā, semper potest operari. Et quia
etiam ipsam cessationem, puta somni, uel occupatio-
nis alicuius naturalis, ad operationem predictam ordi-
nat, quasi videtur operatio cōtinua esse. Et per hoc
patet solutio ad quintum, & ad sextum.

Cap. 10. in fi-
nc 10. 5.

ARTICVLVS III.

*Vtrum beatitudo sit operatio sensitiua partis, aut
intellectiua tantum.*

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur, qd beati-
tudo consistat etiā in operatione sensus. Nulla n.
operatio inuenitur in homine nobilior operatione
sensitiua, nisi intellectiua. Sed operatio intellectiua
dependet in nobis ab operatione sensitiua, quia non
possumus intelligere sine phantasmate, vt dicitur in
3. de anima. * ergo beatitudo consistit etiam in ope-
ratione sensitiua.

* c. 11. 2. 35.
& 17. princ.
Et opa. 1. ca.
264. & 1. E-
thic. 1. c. 10.

* 1. 30. 10. 2.

¶ 2 Præt. Boc. dicit in 3. de consol. Quod beatitudo
est status omnium bonorū aggregatione perfectus:
sed quædam bona sunt sensitiua, que attingimus per
sensus operationem. ergo videtur qd operatio sensus
requiratur ad beatitudinem.

† Prosa 2. cir
ca prin.

¶ 3 Præt. Beatitudo est bonum perfectum, ut proba-
tur in 1. Eth. * quod non esset, nisi homo perficeret
per

* ca. 7. tom. 1.